

Pilotprojekt inom Norrbottens ekosystem- Swedish Lapland visitors board

Dnr RUN-00386-2023

Förslag till beslut

1. Regionala utvecklingsnämnde beslutar att Pilotprojektet - Norrbottens ekosystem – Swedish Lapland vb, beviljas 2 000 000 kronor årligen i basfinansiering.
2. Medlen anvisas från ERP
3. Projektet gäller under perioden 2023-10-01 till 2026-09-30
4. Regionala utvecklingsdirektören ges i uppdrag att upprätta avtal enligt detta beslut.

Yttrande till beslutsförslaget

För att skapa mer långsiktig inriktning för samarbete och finansiering tecknas samarbetsavtal med, och upprättas basfinansiering, för aktörer inom innovationsstödssystemet enligt tidigare beslutad Norrbottens ekosystem.

Avtalet reglerar samarbete över en längre period och innehåller åtaganden enligt kvalitetssäkringsmodellen samt uppdrag och roll i innovationsstödsystemet. Syftet med avtalet och modellen är att aktören och Region Norrbotten tillsammans når ett ökat lärande som förbättrar processer, förtydligar roller och når en bättre samordning för effektiva stöd i innovationsstödsystemet. Avtalet ska ytterligare tydliggöra:

1. Att aktören bidrar till insatser i Norrbottens smart specialiseringsstrategi och Regional utvecklingsstrategi
2. Aktörens roll i framtagandet och genomförandet av Smart Specialiseringsstrategin.

Basfinansiering syftar till att aktören mer långsiktigt och hållbart ska kunna fokusera på grunduppdrag och kärnverksamheten, möta behov hos målgrupperna och vara regionens förlängda arm till branscher och företag i regionen. Samarbetsavtal utarbetas med Swedish Lapland vb, och basfinansiering tilldelas aktören med början hösten 2023. En första uppföljning och utvärdering sker hösten 2024 och återskärnsrapporteras till regionala utvecklingsnämnden.

Sammanfattning

Ett ekosystem är ett nätverk, med betoning på samspelet mellan de ingående aktörerna från olika samhällssektorer - akademi, offentlig, privat och civila sektorn, (kunskap tas fram, sprids och används). Processen utgår från relat-

ionerna mellan de ingående aktörerna och de komplexa nätverk med utbyte och flöden av teknologi och kunskap som dessa utgör. I ett ekosystem så ingår det många olika aktörer, företag (även konkurrenter), andra branscher, myndigheter, forskningsaktörer, utbildningsaktörer, andra kluster, internationella aktörer och finansieringsaktörer etcetera.

Ekosystem handlar om att utveckla ett samspel mellan olika aktörer, exempelvis försöka bygga broar mellan olika aktörer så att samarbetet fungerar bättre.

Ärendet

Bakgrund

Inom ramen för EU-projektet Loket (2020–2022) har en bild utkristalliserats som visar var i utvecklingen var vi finns i länet, när det gäller ekosystemen. Inom ramen för projektet gjordes genomlysningar av de klusterinitiativ som finns i Norrbotten. Analyserna gav en bild av klusterinitiativens styrkor och svagheter. Många av klusterinitiativen har funnits under flera år och utvecklingen har i flera fall stagnerat då antalet medlemmar har minskat i ekosystemen eller minskat i såväl omfattning som värde-erbjudande till deras aktörer.

Flera av initiativen har varit verksamma under många år men ekosystemen har inte kunnat sortera och utveckla sina strategier i samklang med respektive aktörers behov och önsknings. I flera fall finns inte en dialog utvecklad där man aktivt arbetar med behovsinventering, utvärderingar och analyser. Flera av klusterledarna pekar på en stressig tillvaro samtidigt som resultaten av deras insatser inte syns tydligt.

Syfte

Syftet med piloten är att utveckla besöksnäringens ekosystem. Detta ska bidra till att öka Norrbottens nationella och internationella attraktionskraft och därmed skapa förutsättningar för investeringar, etableringar och ökad tillväxt i företagen.

Genomförande

Ett ekosystem samlar näringsliv med andra aktörer och fungerar som neutrala plattformar, där företag får tillgång till kunskap och nätverk inom näringsliv, akademi, offentliga organisationer och den civila sektorn. Det gäller för den plattformsansvarige att engagera en större gruppering av aktörer att tillsammans driva området framåt.

Plattformsuppdraget innebär att med utgångspunkt i området kontinuerligt söka efter nya möjligheter och att involvera de aktörer (också utanför ekosystemet), de resurser och andra möjligheter som kan bidra till ett nytänkande utvecklingsarbete. Det innebär samverkande ledarskap som både ska driva utvecklingen framåt strategiskt och bidra till att det operativt genomförs nya typer av projekt och samarbeten. Förståelse för de andra medverkande aktörernas förutsättningar, uppdrag, mål, ambitioner och incitament är en viktig grund för att lyckas med arbetet. Uppgifter inom plattformsuppdraget:

- Driva plattformsarbetet på ett sätt som inkluderar de centrala aktörerna i ekosystemet.
- Bygga en tillitskultur samt samla aktörer för att utforska möjligheter och nya idéer.

- Driva arbetet i riktning mot ekosystemets vision samt visionen för Norrbottens smarta specialiseringsstrategi.
- Förnya och utveckla nätverk och partnerskap regionalt, nationellt och internationellt.
- Aktivt utforska och ta vara på entreprenöriella möjligheter.
- Aktivt utforska och ta vara på samverkansmöjligheter med övriga smart diversifieringsområden.
- Identifiera mål- och intressekonflikter och utforska integrerade lösningar.
- Driva på de områden som kan stärka smart diversifieringsområden. konkurrenskraft (exempelvis utbildning, kompetensförsörjning, internationalisering, finansiering, forskning, innovation, etableringar, marknadsföring, företagsfrämjande och entreprenörskapsinsatser).
- Initiera att idéer förverkligas och medverka till att ekosystemet utvecklas.
- Kommunicera med plattformens aktörer och externa intressenter.
- Bidra till ett gemensamt lärande.
- Agera förändringsledare genom systeminnovation.
- Följa utvecklingen och leda strategisk framsyn inom smart diversifieringsområden och återskoppla detta till Region Norrbotten.

Förutsättningarna att åstadkomma ett ekosystem skiljer sig åt mellan regionerna men även inom en enskild region. I en tät miljö med korta avstånd mellan människor, företag och akademiska institutioner kan företagen och akademien bilda ekosystem där man dagligen kan utbyta kunskap, personal etcetera. Anställda byter ofta jobb i en tät miljö. I en gles miljö finns inte samma förutsättningar. Här måste dessa ekosystem ersättas av nätverk på distans och med lägre frekvens av flöden mellan noderna. Men det centrala är att kunskap och erfarenhet kan utbytas också under dessa förhållanden. I Norrbotten finns de täta och kunskapsintensiva miljöerna främst koncentrerade till orter med närhet till länets universitet och forskningsinstitut. Det innebär att möjligheterna till innovationssystem ser olika ut i olika delar av Norrbotten vilket ställer krav på platsberoende innovationssystem i länets mer glesa miljöer. Det finns utmaningar i systemet så kallade gap mellan olika aktörer, som skapar ett hinder för ekosystemutveckling. Dessa gap kan vara följande:

1. Forskningsgapet, som begränsar samspelet mellan företag och forskningsorganisationer.
2. Utbildningsgapet, som begränsar samspelet mellan företag och utbildningsorganisationer.
3. Kapitalgapet, som begränsar samspelet mellan företag, utbildningsorganisationer och andra aktörer.
4. Myndighetsgapet, som begränsar samspelet mellan företag, offentliga sektorn och civila sektorn.
5. Gapet mellan företag, som begränsar samspelet mellan företag.
6. Gapet mellan ekosystem, som begränsar kopplingarna mellan olika ekosystem.
7. Det globala marknadsgapet, som begränsar kopplingarna mellan ett ekosystem och de globala marknaderna.

Gapen i ekosystemen är hinder för utveckling och därför måste samverkan mellan aktörerna utvecklas, Bristerna måste åtgärdas genom att bygga broar mellan varandra. Detta gör att det tar tid att utveckla ett fungerande ekosystem. Genom att utveckla ekosystemet stärker Swedish Lapland vb utvecklingen inom besöksnäringen.

- Långsiktig finansiering (tre år gånger tre år, max nio års finansiering) för att skapa en kontinuitet som accelererar den förändringskraft som finns i ekosystemet.
- Swedish Lapland vb arbetar med en långsiktig finansiering från aktörerna i Swedish Lapland
- Finansieringen ska användas till utveckling av ekosystemet. Resurser ska frigöras inom organisationen för att genomföra ett strategiskt utvecklingsarbete med syfte att utveckla verksamheten till nytta för ekosystemet i Norrbotten
- Ekosystemsarbetet kan komma att avbrytas, om utvärderingarna visar att ekosystemet inte utvecklas framåt på flera områden.
- Finansieringen ska utvärderas externt senast 2025-11-30.
- Ett samarbetsavtal för basfinansiering ska upprättas.
- Modell för prioritering, kvalitetssäkring och finansiering av ekosystem tas fram

Finansiering

Finansiär	Belopp
Region Norrbotten - ERP	6 000 000
Totalt	6 000 000 kr

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten